This article was downloaded by: [University of Cambridge]
On: 22 December 2014, At: 13:28
Publisher: Taylor & Francis
Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number:
1072954 Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer Street,
London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions for
authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

Om kalkgranit i Upland

O. Gumælius

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: O. Gumælius (1872) Om kalkgranit i Upland,
Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar, 1:3, 47-48, DOI:
[10.1080/11035897209443807](https://doi.org/10.1080/11035897209443807)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035897209443807>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at <http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

ännu ej upptäckt kalklager med en fauna motsvarande någon af dem, som uppträda inom ANGELINS regio Harparum. Vid Trappnäs fann jag några lösa block af en sandig kalksten med temligen talrika, men högst otydliga Brachiopoder. Denna kalksten, som till utseendet något skiljer sig från den vanliga Pentameruskalken, skulle möjligen kunna härstamma från ett lager motsvarande KJERULFS kalksandsten, hvilken i Christiania-trakten representerar ANGELINS regio Harparum.

GUMÆLIUS, O. *Om kalkgranit i Upland.*

I häftet I af denna tidskrift finnes en uppsats af Hr H. VON POST om "kalkgranit funnen i -Sverige". Med anledning dels af denna uppsats, dels af mina egna undersökningar förlidet år öfver materialet i Upsalaåsen, dels ock af Hr A. PETERSSONS åren 1868—70 vid den geologiska undersökningen af bladet "Salsta" gjorda fynd af kalkhaltig granit i fast klyft, föranleddes jag att granska de granitstuffer från nämnde blad, som finnas i geologiska museet. Dessa äro till antalet 297, och af dem hafva 34 st., eller 11,5 procent, befunnits vara kalkhaltiga. Fördelningen af dessa senare visar, att den kalkhaltiga graniten icke är inskränkt till någon viss trakt, utan förekommer der och hvar inom bladets hela område, och vid en sockenvis verkställd beräkning af deras relativa antal befanns, att de utgjorde från 3 ända till 30 proc. af de insamlade granitstufferna.

I omkring hälften af nämnde 34 stuffer förekommer kalken såsom hinnor eller såsom större och mindre korn på tunna klyfter eller sprickor; i de öfriga är kalken fint insprängd i hela bergarten, men blott i 2—3 st. var dess närvaro tydligen skönjbar för blotta ögat.

"Salsta"-bladets graniter äro emellertid icke af samma slag, som de af v. POST till Geologiska Föreningen öfverlemnade rullstenarne från Upsalaåsen. Dylika med dessa sistnämnda, ehuru sällan synbart kalkhaltiga, iakttogos äfven af mig vid en förliden sommar i samma ås företagen undersökning, hvarvid jag

på 23 olika ställen mellan Dalelfvens mynning och Flottsund verkställde räkning af rullstenar, 200 st. på hvarje ställe. Ur den vid detta tillfälle förda dagboken må följande siffror anföras, hvarvid med *A* betecknas stenar af granit af alla slag och med *B* sådana af grof och medelkornig, grå och röd, hornblendeförande granit, liknande den af v. POST anträffade:

	Elfskarleby.					Mehede.					Tierps kyrka.					Högsta.					Upsala.					Flottsund.
<i>A.</i>	91	118	84	93	109	71	90	62	131	139	155	100	98	96	89	124	121	133	138	125	124	144	117			
<i>B.</i>	0	0	0	0	3	5	19	15	47	63	105	14	9	23	12	5	3	9	12	13	2	3	1			

Denna tabell hänvisar temligen bestämdt till trakten af Mehede gästgifvaregård såsom den, der moderklyften för sist-nämnda granitart bör finnas *). Derjemte kan man af undersökningen af "Salsta"-stufferna samt af förhållandet med rullstenarne i åsen sluta sig till, att den kalkhaltiga graniten är en här och der i den öfriga graniten förekommande varietet, i hvilken den kolsyrade kalken synes vara en ursprunglig och sålunda ganska märklig, men dock tillfällig och ingalunda konstant beståndsdel.

Tillkännagifvande.

För hvarje af Geologiska Föreningens i Stockholm sammankomster, hvilka under vintern ega rum en gång i månaden, är af Förhandlingarne ämnadt att utkomma ett nummer, till omfånget vexlande efter tillgången af material. Dessa nummer förenas ej i årgångar, utan i band af ungefär lika arktal, som främdeles kommer att bestämmas.

Utom Föreningen stående personer kunna, genom Herrar Samson & Wallins Bokhandel, erhålla Förhandlingarna till ett pris, som tillsvidare beräknas efter 0,50 Rdr för nummer.

Meddelanden för Förhandlingarna emottagas af Föreningens Sekreterare, Hr A. E. Törnebohm, adress: Geologiska Byrån, Stockholm.

*) I afseende på rullstenarnes transport jemför GUMELIUS, "Bidrag till kännedomen om Sveriges erratiska bildningar (Öfvers. af Kongl. Vet. Akad. Förhandl., Maj 1871).